

អណ្ឌីសុខប្រែវិសាទុរាជក្រឹតុជាការគម្ពុជា

Extraordinary Chambers in the Courts of Cambodia

Chambres Extraordinaires au sein des Tribunaux Cambodgiens

ପ୍ରାଣ ଶରୀରକୁ ତଥା ଜୀବିତକୁ ଦେଖିବା
ଏହାକିମ୍ ହେଉଛି ପ୍ରାଣକାନ୍ତିକାଙ୍କ୍ଷା

Kingdom of Cambodia
Nation Religion King

Royaume du Cambodge

Nation Religion Roi

អរគិនសំខ្លួចក្នុងការតាមដាច់

Supreme Court Chamber Chambre de la Cour suprême

សំណុំរឿងលេខ: ០០២/១៩-កញ្ញា-២០០៣/អ.វ.ត.ក/អ.ជ.ត.ក

Case File/Dossier N°. 002/19-09-2007/ECCC/SC

នៅចំណោះមុខ៖

ଓঁ শ্রী কৃষ্ণ জীর প্রতিষ্ঠান

චන්ද්‍ර නිහාල ජයසිංහ Chandra Nihal JAYASINGHE

ଓঞ্জনা সেৱা পরিকল্পনা

អ៊ីវ្សិត Agnieszka KŁONOWIECKAMILART

ଓঞ্জনা ত্তেও তাপীয়া

ଫେଲ୍ରେନ୍ସ ଫ୍ଲୋରେନ୍ସ ନ୍ଦେପେଳେ ମୁକ୍ତାନ୍ଦେଶ୍ୱରୀ ମୁଂବା

ତେବ୍ରାନ୍ତ ହେଲା ଘାସିଲା

កាលបរិច្ឆេទឯកសារ៖

ចំណុច ២៩ នៃ គុណា ឆ្នាំ ២០១៥

កាលបរិច្ឆេទ

ខ្សោយ/អង់គ្លេស

ចំណាត់ថ្នាក់នកសារ

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ

ເຕີບສັງລາຍມ້ວຍເຕີບສັງລາຍມ້ວຍ

សង្គមនៃភាសាខ្មែរ

కుహాతెబు తేల్చినిపుత్తెలూడు విని లో

សំណើរឿងលេខ: ០០២/៩៩-កញ្ចារ-២០០៣/អ.វ.ត.ក/អ.ជ.ត.ក

ឯកសារលេខ F28/4

ជាលាង

Nicholas KOUMJIAN

ଶାନ୍ତିକାଳ

ខ្សែសំដី

၁၃

ଶ୍ରୀମତୀ ପାତ୍ନୀ କଣ୍ଠମୁଖୀ ଏବଂ ପାତ୍ନୀ କଣ୍ଠମୁଖୀ

ពេជ្រ អង្គ

Marie GUIRAUD

សូន អរុណា

Victor KOPPE

ଶ୍ରୀମତେବେଳାଚାର୍ଯ୍ୟ ଓ ପଦ୍ମନାଭ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ

គំរូ សំអន

Anta GUISSÉ

Arthur VERCKEN

អត្ថប៊ិទិ៍ប្រព័ន្ធឌានកវត្ថុជានឹងអ្នដីសម្រេចក្នុងគុណភាពការកម្ពុជា ដើម្បីការពេលចក្តីខ្សែកម្ម ផែលបានប្រព័ន្ធទីផ្លូវក្នុងរយៈកាលនៃកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យនៅថ្ងៃទី ១៧ ខែ មេសា ឆ្នាំ ១៩៧៥ ដល់ថ្ងៃទី ៦ ខែ មករា ឆ្នាំ ១៩៧៩ (“អ្នដីសម្រេចក្នុងគុណភាពការកម្ពុជា” និង “អ.វ.ត.ក.”)

ចាន់ទិន្នន័យ បាន “សំណើរបស់ នូន ដា សុំបំពេញកិច្ចសិល្បៈបស្ថរឡើប្រើព្រឹត្តិការណ៍នានាដែលបានពិពណ៌នា នៅក្នុងអំឡុងពេលវិនាគរដ្ឋបានដោកនា នៅថ្ងៃថ្ងៃទី ០៧ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០១៥ (“សំណើសុំ”)¹,

នគរបាល និងសាធារណការ នៅក្នុងសំណើនេះ នឹន ជា បានស្តីសុខឱ្យអង្គដីនិងម្រោះគុណភាពការកំពុល បើកកិច្ចសុំបស្ថុរ ក្នុងគោលបំណងវាយតម្លៃលើការអាមេរិកាត់បានរបស់សាក្សី សំ សិទ្ធិ ដែលបានបង្ហាញខ្លួននៅ ចំពោះមុខអង្គដីនិងម្រោះ កាលពីថ្ងៃទី ០៣ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០១៥ និងបានផ្តល់សក្ខីកម្មដែល នឹន ជា បាន ចាត់ទុកចា “មិនសុំសង្ឃាក់គ្នាចំពោះខ្លួមសារាងក្នុង” “តុមានកសុំតាងគាំទ្រ” និង“តុគ្គលិយៈរឿងបាន”² និងចា កិច្ចសុំបស្ថុរនេះ ដែលរួមមានការធ្វើបទសម្ងាត់ជាមួយនឹងបង្គួនដីដួនមួយរបស់ សំ សិទ្ធិ រួមទាំង “អ្នកស្រុក” ដែលតុបានបញ្ចាក់ថ្មាល់លាស់នៅក្នុងស្រុកប្រកស្ថិត ដែលជាទីកន្លែងកប់សាកសព និងទូល យកអគ្គបទការសែតមួយច្បាប់³ ត្រូវបានអេការដាច់ ជាចំណុចសំខាន់របស់សាក្សីសម្រាប់ការយល់យើង របស់អង្គដីនិងម្រោះសាណាងបួន ទាក់ទងនឹងគោលនយោបាយរបស់បក្សកម្មួយនឹងសក្ខីដាក់ដែលដាក់ ប្រកាន់ចា បានការបំសម្ងាត់ទាបាន និងអ្នករដ្ឋកាលនៃរបស់បានរណែដឹងខ្លួន⁵ និងត្រូវបានស្តីឱ្យធ្វើដោយ ការធ្វើដោយអ្នកសុំបស្ថុរ និងអ្នករដ្ឋកាលនៃរបស់បានរណែដឹងខ្លួន⁶,

¹ (ជួនដំណឹងនៅថ្ងៃទី ០៨ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០១៥) ឯកសារលេខ F28។

² សំណើស្តីកចាយណា និង ៣ និង ទីពារ ១០៩

^៣ សំណើស្តុ កម្រាមណ្ឌ ៣១៤

⁴ សាលក្រោមនៃសណ្ឋរដ្ឋប្រជុំ ០០២/០១ ចុះថ្ងៃទី ០៨ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០១៩ នកសារលេខ E313 (“សាលក្រោមនៃសណ្ឋរដ្ឋប្រជុំ”)

⁵ ສົ່ງເຄີຍສົ່ງ ກ່າວຂອງ ແລ້ວ ນິຈ ແລ້ວ

⁶ សំណើស្តុ កចាមណា ៣១៧

កិច្ចដំណើរការនឹងពីដោយតុចាំបាច់ និងតុត្រីមគ្រែ⁷ ដោយសារ សំ សិទ្ធិ បានធ្វើប្រកបច្បាស់ក្នុងចំណោមនេះ ដំណើររវៀងយ៉ាងលម្អិត សុធម៌រាក់គ្នា និងគ្រួមឱ្យជាក់បាន“យ៉ាងឡាភ័ណ៌” ហើយ“ផ្ទៃកសំខាន់ៗនៃព្រឹត្តិការណ៍” តុអាចបំភ្លើចបានដែលបានកែប្រជើនធនបស់គាត់នៅក្នុងឆ្នាំ ១៩៧៨⁸ ជាដំណើររវៀងមួយដែល ពុត្រម្រោមឱ្យ មានកសុតាងកំឡ្វ់ឡើយ⁹ និងថា នូន ជា បាននិយាយបំផ្លើសពីទម្រង់នៃការវាយកាប់របស់ សំ សិទ្ធិ ដែល អង្គដំនឹងជម្រះសាងសង់បានផ្តល់¹⁰ ដែលតាមទស្សន៍របស់សប្តាហេដវិន័យឱ្យតាំងមុខតំណាងដើម្បីនិងរដ្ឋប្បូរុណី អង្គដំនឹងជម្រះ ពុត្របានសម្រេចដាក់ពីរួចរាល់ពីបទសម្ងាត់របស់គាត់ ជាក់លាក់ដែលបានពិណិត្យដោយ សំ សិទ្ធិ ឡើយ បើផ្តល់ គ្រាត់ទៅ“បានពិភាក្សា” លើកសុតាងរបស់គាត់ និងតុបានផ្ទៃការយល់យើង្វៃផ្ទៃកសម្ងាត់ ហេតុលើកសុតាងនេះទេ ក្រោមពី“ការផ្ទៃកដោយមានកម្រិត” ទាក់ទងទៅនឹងគោលនយោបាយទូទៅនៃរបស់ បក្សកម្មយិនកម្ពុជា ក្នុងការការបំសម្ងាត់បាន និងអ្នករដ្ឋបាលនៃរបស់គាត់ណាមួយទៀត¹¹,

កត់សង្គមថ្លែងបន្ថែមទៅពាក្យ សហព្រះរាជអាជ្ញាតា បានកំណត់ចិត្តលក្ខណៈសំណើនេះថា ថីម្មយ ជាការប្រើបង់“យោងច្បាស់ក្រឡេត់” ក្នុងការអូសបន្ទាយពេលវេលាដើកចិត្តដែរការនឹងតិវិធី ដោយបង្ហាញពី “ក្នុងខាងក្រោមការយកចិត្តទុកដាក់ដែលគួរឱ្យភ្លាក់ផ្តើល” លើពេលវេលា¹² ដែលធ្វើឱ្យអង្គដីនិងម្រោះតុលាការ កំពុលចំណាយនិងបានទៅលើ “កិច្ចការត្រីនិងលើសលុបជាបានជាការឆ្លោះទៅកសាលក្រោមស្ថាពរម្យយ”¹³ និង ទីពីរ ទាក់ទងនិងមធ្យាបាយម្យយដោយទៅមជ្ឈមិនម្យយនិងសំណើរបស់ នូន ជាសុំដាក់កសិតាងបន្ថែម គឺ

⁸ សារណាតប្របស់សហព្រះរាជអាណាពិ កម្រិតខ្លួន ១៧ ដល់ ១៨ និង ២០១៩

⁹ សារណាតចរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា កម្រិតខ្ពស់ ២៥៧

¹⁰ សារណាគបរបសដើមបណ្តុះដឹងអូប្បញ្ញទីក កម្រិតជាមុន ១៤ និង ១៥។ សារណាគបរបសសហគ្រោះរដ្ឋអាគ្នធា កម្រិតជាមុន ៣៥។

¹¹ សារណាតបរបស់ដើមបណ្ឌិះនឹងដំប្លាកេវី កម្រាធិធានា ២៥ ២៤ ដល់ ៣៦។

¹² សារណាតចរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាក កម្រិតខ្ពស់ ៣៣៧

¹³ សារណាតបរបស់សហគ្រោះរាជអាជ្ញា កម្ពុជា ៣៣៤

ជាបំពេញបន្ថែមលើសារណាមណ្ឌីងសាងគុក្របស់ខ្លួន ដោយបានគេចង់ពីការកំណត់ចំណូនទំនួរ ដែល
ពាក់ព័ន្ធ¹⁴,

¹⁴ សារណាតបរបស់សហព្រះរាជអាគ្រោះ កម្រិតខ្ពស់ ៣០៤

¹⁵ ការធ្វើយកបទទៅនឹងសារណាតបទទៅនឹងសំណើសុចំពេញកិច្ចសុខស្ថានៅលើព្រៃត្តិការណ៍ ដែលបានពិពណ៌នាលើក្នុងការផ្តល់សម្រួលរបស់ សំ សិទ្ធិ ថ្ងៃទី ០៧ ខែ កុមាភ ឆ្នាំ ២០១៩ នកសារលេខ F28/3 (“ការធ្វើយកបរបស់ នូវ ជាតិ”) កម្រាមណ្ឌល ៤, ឯកសារលេខ ៣០, ៣៣, ៣៨ ដល់ ៤០។

¹⁶ ការធ្វើប្រព័ន្ធបរបស់ និង ជាកម្មាធុណ្យ ១៣ ដល់ ១៧។

¹⁷ การធ្វើយោបល់បរបស់ នូន ជាទីផ្លូវការណាតបរបស់សហព្រះរដ្ឋអាគ្រារទីផ្លូវកសំណើឱ្យប្រាំម្ចាម្យសុំពិចារណា និងទូលាយកកសុំតាមបច្ចេកទេសកំពើនឹងបណ្តុះបណ្តាលប្រជាសិក្សាប្រចាំអប់រំនឹងសាក្រមរបស់អង្គភាពនូវប្រជាធិបតេយ្យ ០០២/០១ ថ្ងៃទី ១៩ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១៨ នកសារលេខ F2/8/6 (“ការធ្វើយោបល់បរបស់ នូន ជាទីផ្លូវការណាតបរបស់សហព្រះរដ្ឋអាគ្រារទីផ្លូវកសំណើឱ្យប្រាំម្ចាម្យ”) កម្រាមណ្ឌល ៦ និងទី៧

¹⁸ ការធ្វើយកបរបស់ នូន ជា ពាក់ព័ន្ធនឹងសំណែកីឡូប្រាំម្មាយ កម្រាល់ណា ។

¹⁹ ការធ្វើយុត្តូរបស់ នៃ ជាតិ ពេលវិមានសំណើនីចិត្តប្រាំម្មោយ កម្រាល់ណា ១៩១

ពិនាទេរណ៍នេះទៅបាន ផ្តល់នូវការអំណង់បស់សហព្រះរាជអាណាព្យា²⁴ នឹង ដ៏ កន្លងមក បានប្រើប្រាស់ សិទ្ធិកុងការបង្ហាញរបស់គ្មានក្នុងការការពារខ្លួនក្នុងលក្ខណៈមួយយ៉ាងដំឡូលាយ បើត្រួតពិនិត្យតាមច្បាប់ នៅ ក្នុងកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី និងថា ដោយសារពុំមានការអំណងណាមួយដែលថា នឹង ដ៏ បានដាក់សំណើ

²⁰ សូមមិន សំណើស្តុ កម្រាមណ្ឌ ៤ ដល់ ២៨៧ សំណើទីត្រាំងយរបស់ នឹង ជាស្តិចរណា និងទទួលយកភាគគ្នាតាងបង្កួល ពាក់ព័ន្ធនឹងបណ្តិ៍សាខាចុះប្រជាធិថនិសណាលក្ខម្របស់អ្នដីជីវិតម្រោះសាទាប៉ុងក្ខុងសំណុំរឿង ០០២/០១៩ ថ្ងៃទី ១១ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០១៥ នាក់រាយរបៈ F2/8 កម្រាមណ្ឌ ៤ ដល់ ១៣ និង ២៨ ដល់ ៦៧។

²⁴ សារណាគបរបស់សហគ្រោះរាជអាណាព្យា កម្រិតខ្ពស់ ពាណិជ្ជកម្ម សូមមិនបានដៃនៅ សារណាគបរបស់សហគ្រោះរាជអាណាព្យាខោះនឹងសំណើឱ្យប្រាំមួយ កម្រិតខ្ពស់ ៥, និង ៤១

យើតពេល បុត្របានការ ធីបន្ទិចសំណើជាថ្មីនរបស់ នូន ដា ពុត្របានអង្គដំនឹងប្រមេះនេះ ទទួលយក កន្លែងមកនោះទេ²⁵,

ពិធាននវប្រឈម ផ្លូវការជាប្រចាំឆ្នាំ នៃការរំលែកបានបើកឡើងក្នុងសំណើនេះ គឺបង្ហាញពីភាពគ្រប់ដាក់បានរបស់សាក្សី សំ សិទ្ធិ និងសារៈសំខាន់នៃសក្ឍីកម្មរបស់គាត់ទៅនឹងការយល់យើត្រូវយច្ចននរបស់អង្គដីនូវជម្រះសាលាដំបូង និងថា កន្លែងដែលសម្របបំផុតសម្រាប់ដោះស្រាយទួនិករាជក្រឹងនេះ គឺនៅក្នុងសាលដីការបណ្តិ៍នោទុកខាងមួយក្នុងសំណើនេះ ០០២/០១៩,

ពិចារណាមេជ្រើម ដើម្បីរាយកម្មលើភាពអាចធ្វើជាក់បាន និងទុកចិត្តបានរបស់ សំ សិទ្ធិ កំដូងជារាជធារប់បានកំពុងផ្ទះដើម្បីរបស់គាត់ ដោយនឹងការយល់យើងមួយចំនួនរបស់គុណាការជាន់ដែល

²⁵ សម្រាប់ប្រព័ន្ធឌីវិជី សុមាយីល សេចក្តីសម្រចលើសំណើសំដាក់ភាសាចាចបន្ទូមលើបណ្តឹងសាធុក និងបញ្ហាតាក់ពី-ផ្លូវ សម្រចសេចក្តី-ថ្មី ២១ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១៥ ឯកសារលេខ F2/9។

²⁶ សារណាតបរបស់សហព្រះរាជអាគ្រោះទីនឹងសំណើនិច្ចជាមួយ កម្រាល់ណា ១៩ (“ការនេះអាចមានលក្ខណៈរវាងរាយ”)
កម្រាល់ណា ៣៨ (“និយាយដែលយើងរកវិធម៌គោចចាប់អាស់”) កម្រាល់ណា ៣៥ (“ការបូងចែងកំណត់អតិសញ្ញាណដោយបញ្ចុះ
បង្កាប់នូវរកសុំពានដែលមានគត្តិពលអារក្រក់នៅលើបណ្តុះបណ្តុះក្នុង ដោយបន្ថែមថ្មីជាសំណើនិច្ចប៊ូកិច្ចិថ្មីបន្ថែរ”) កម្រាល់ណា ៦៨
 (“ការបូងចែងក្នុងការនិយាយបញ្ជីដែលក្នុងការក្រោរបស់‘ភូមិភាគចាយពួក’ នូន ជា”) និង កម្រាល់ណា ៤, ៧, ១៩, ១៩ និង
សារណាតបរបស់សហព្រះរាជអាគ្រោះ កម្រាល់ណា ៣៣ (ការកំណត់ដែលនូវគោលបំណងសំខាន់(បូតិច្ចិយ)ដែលសំណើនិច្ចបស់
នូន ជា មាត្រាការអូសបន្ទាយពេលវេលា និងវេទាភសល់គិតិច្ចិដីរការនិតិវិធី ដើម្បី“អូសបន្ទាយការចេញសាលដីការលើបណ្តុះ
បង្កាប់ [...] ឱ្យបានយុរិតាមដែលអាចធ្វើបាន”)

សំណុំអ្នកលេខ: ០០២/១៩-កញ្ញា-៤០០៣/អ.វ.ត.ក/អ.ដ.ត.ក

ឯកសារលេខ F28/4

មានភាពថម្ចូងម្រោសនៅ: នៅក្នុងកាលបរិច្ឆេទ ពីមានលក្ខណៈជាបាថដែលតម្រូវឱ្យបើកកិច្ច
សិល្បៈបញ្ជីរបន្ទូម ពីព្រះអង្គដីនិងម្រោសនៃ ពានធ្វើសេចក្តីសន្តិសាសន្យាចាល់ហើយទៅលើចំណុចដែលខ្លួនយល់
ថា ចាប់ពីក្នុងការវាយតម្លៃពីសក្តីកម្មផ្តាល់របស់សាក្រឹមបន់,

សាស្ត្រីយេទ្យនៃសាធគ្គលេខាផ្លូវការ

ចិត្តសេចសំណើនេះថាលទៃ

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ២៨ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១៥

ប្រធានាលក្ខណៈជាបាថដែលខ្លួនយល់

តាម ក្រសួង